

THE FINALE: IS THERE REALLY EVER AN END?

SHS class 5

THE FINAL POEMS

The Strength of Love (8:5-7)

מתרפקת על דודה ?

שמה חבלתך אמך

כחותם על זרועך

קשה כשאל קנאה

שלהבתיה:

ונהרות לא

בוז יבוזו לו:

ה מי זאת עלה מן המדבר

תחת התפוח עוררתך

שמה חבלה ילדתך:

ו שימני כחותם על לבך

כי עזה כמות אהבה

רשפיה רשפי אש

ז מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה

ישטפוה

אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה

תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרֵתֶיךָ (סוטה יא:)

תחת התפוח עוררתיך. דרש רב עוירא, בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאל ישראל ממצרים, שהיו משתדלות להזקק לבעליהן, וכיון שהגיע זמן הולדתן הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח, שנאמר תחת התפוח עוררתיך

Final Poem

יג הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלְךָ
הַשְּׁמִיעָנִי:

יד בְּרַח דוּדֵי וּדְמָה לְךָ לְצַבִּי אוּ לְעַפְרֵי הָאֵילִים עַל
הָרֵי בְּשָׁמַיִם:

2:14,17

(יד) יוֹנְתִי בְּחֲגוֹי הַסֵּלַע, בְּסִתְרֵי
הַמְּדִרְגָה, הִרְאִינִי אֶת-מְרְאִיךָ,
הַשְּׁמִיעֵנִי אֶת-קוֹלְךָ: כִּי-קוֹלְךָ
עֵרֵב, וּמְרְאִיךָ נְאוּהָ.

(יז) עַד שִׁיפּוּחַ הַיּוֹם, וְנָסוּ
הַצִּלְלִים:
סֹב דְמָה-לְךָ דוֹדִי לְצַבִּי, אוֹ
לְעֶפֶר הָאֲיָלִים
עַל הָרֵי בְּתָר.

Our poem (8:13-14)

(יג) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנִּים,
חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלְךָ—
הַשְּׁמִיעֵנִי

(יד) בְּרַח דוֹדִי, וְדָמָה-לְךָ לְצַבִּי אוֹ
לְעֶפֶר הָאֲיָלִים
עַל, הָרֵי בְּשָׁמַיִם.

Yonina (Nina and Yoni Tokayer)

איך את קושרת ביננו
מרווה את שפתינו שתיקה
צובעת בעוז את ימי הפשוטים בזריחה
איך את תופסת אותנו
בן רגע בלי שנדע
מושכת אותנו עמוק אל מסע משוגע

אהבה,
טל סודותייך טובלים בקדושה
עוטפת אותנו בחום ושלווה
לכל לב דואב וחופש את תשובה לוחשת בי שפתך, אמת פשוטה

איך את מסחררת אותנו,
הופכת עולם על פניו
חובקת פירוד ומגלה שהוא כבר מאוחד
וכמו גלי הים הבוקע,
גם אנו שבים זה לזו
הדרך עודנה אך אנו שוחים באינסוף

אהבה...
מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה

היושבת בגנים - הקדוש ברוך הוא
אומר לכנסת ישראל: את, הנפוצה
בגולה, רועה **בגנים** של אחרים, **ויושבת**
בבתי כנסיות ומדרשות. **חברים**
מקשיבים לקולך - מלאכי השרת
חברייך, בני אלהים דוגמתך...

ברח דודי - מן הגולה הזאת ופדינו
מביניהם. **ודמה לך לצבי** - למהר
הגאולה, והשרה שכינתך **על הרי**
בשמים - הוא הר המורייה ובית
המקדש, שיבנה במהרה בימינו

Rashi

THE RAÁYA IN PERSPECTIVE

ב יְגִיעַ כַּפְיָךָ, כִּי
תֹאכַל; אֲשֶׁרִיךָ,
וְטוֹב לָךְ.
2 When thou eatest the
labour of thy hands, happy
shalt thou be, and it shall be
well with thee.

ג אֲשֶׁתְּךָ, כְּגֶפֶן פְּרִיָה--
בְּיַרְכְּתֵי בֵיתְךָ:
בְּנֵיךָ, כְּשֵׁתְלֵי זֵיתִים--
סְבִיב, לְשֻׁלְחָנְךָ.
3 Thy wife shall be as a
fruitful vine, in the innermost
parts of thy house;
thy children like olive plants,
round about thy table.

ד הֲיֵנָה כִּי-כֹן, יְבָרֶךְ
גְּבִר-- יִרְאֵהוּ הָהוּא.
4 Behold, surely thus shall
the man be blessed that
feareth the LORD.

Psalm 128

אשת חיל

כא לא-תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג כִּי כָל-בֵּיתָהּ לְבָשׁ שָׁנִים :
כב מִרְבֵּדִים עֲשֵׂתָהּ-לָהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה :
כג נֹדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם-זִקְנֵי-אָרֶץ :
כד סֹדִין עֲשֵׂתָהּ וְתִמְכֹר וְחִגּוֹר נִתְּנָה לְכַנְעָנִי :

כה עֹז-וְהֶדְר לְבוּשָׁה כֹּה פִיָּה פְתֻחָה בְּחֻכְמָה
כו פִּיָּה פְתֻחָה בְּחֻכְמָה כז צוֹפִיָּה(הֵילְכוֹת
ותִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן : ותּוֹרַת-חֻסָּד עַל-לְשׁוֹנָה :
בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל :

כח קָמוּ בָנֶיהָ וַיֵּאֱשְׁרוּהָ כט רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל
ל שֶׁקֶר הַחֵן וְהִבֵּל הַיָּפִי לֹא תִנּוּ-לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ
בַּעֲלָהּ וַיִּהְלָלָהּ : וְאֵת עֲלִית עַל-כַּלְנֶה :
אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלֵּל : וַיִּהְלְלוּהָ בְּשַׁעְרִים מִעֲשִׂיהָ :

THE METAPHORS

SHS and Eden

ג:

- 1) 4:12-5:1—here is it is a garden of love, where he eats fruits
- 2) Chapter 6: ירד את גנו, אל גינת אגז ירדתי
- 3) Chapter 8: היושבת בגנים

Br. 3:16

וְאֶל-אִישׁוֹ, תְּשׁוּקַתְךָ,
וְהוּא, יִמְשָׁל-בְּךָ

SHS 6:3

אני לדודי
ודודי לי

Different Versions of the Metaphor

- **Metaphysical-Historical** –SHS is a duet sung by God and the people drawn from our history

(Targum, Rashi, etc)

- **Metaphysical-Universal**—SHS is a duet sung by God and humankind, expressing mutual longing of Creator and created

Rav Soloveitchik, ובקשתם משם

The Rav describes this ancient song as a metaphor for Man's dialectic which involves both a love and yearning for G-d and an awe of Him (p. 53). The Sages have rendered this give-and-take as ratzo va-shov (p. 69), literally running and returning, and the Rav identifies the two poles which drive this relationship.

On one hand, human beings seek to generate empirical knowledge through natural, scientific methodology, one that is grounded in the measurable universe around us. This knowledge, however, is limited and contingent by definition (p. 15). At the same time, Judaism makes it clear that we are desirous of revelation, that is to say, transcendental knowledge which cannot be created by limited man. Man strives upward (p. 16) in his desire to taste an "experience of the absolute infinite" (p. 15), but in the end, "sin . . . separates him from his Creator." (D. Aldrich)

Rambam (Mishneh Torah)

Hilchot Teshuva 10:3

וכיצד היא האהבה הראויה : הוא שיאהב את ה' אהבה גדולה יתרה רבה, עזה עד מאוד, עד שתהא נפשו קשורה באהבת ה', ונמצא שוגה בה תמיד--כאלו חולי האהבה, שאין דעתם פנויה מאהבת אותה אישה שהוא שוגה בה תמיד, בין בשוכבו בין בקומו, בין בשעה שהוא אוכל ושותה. יתר מזה תהיה אהבת ה' בלב אוהביו, ושוגים בה תמיד, כמו שציוונו, "בכל לבבך ובכל נפשך, והוא ששלמה אומר דרך משל, "כי חולת אהבה, אני" **וכל שיר השירים משל הוא לעניין זה.**

Hilchot Teshuva 10:6

- דבר ידוע וברור שאין אהבת הקדוש ברוך הוא נקשרת בליבו של אדם, עד שישגה בה תמיד כראוי ויעזוב כל שבעולם חוץ ממנה כמו שציווה ואמר "בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים ו,ה; דברים י,יב; דברים ל,ו)אלא בדעה שיידעהו. ועל פי הדעה--על פי האהבה--אם מעט מעט, ואם הרבה הרבה.
- לפיכך **צריך האדם לייחד עצמו להבין ולהשכיל בחכמות ותבונות המודיעין לו את קונו כפי כוח שיש באדם להבין ולהשיג, כמו שביארנו בהלכות יסודי התורה.**

Three basic love drives of human love:

- 1) **Lust** (craving for sexual gratification-testosterone and estrogen)
- 2) **Romantic love** (infatuation with a particular partner-dopamine, norepinephrine, serotonin)
- 3) **Attachment** (a calm secure union with a long term partner, including monogamy, parenthood, and kinship-oxytocin and vasopressin)

(D. Snarch: 4) drive to develop and preserve self)

Helen Fisher
(Biological
Anthropologist)

Kol Dodi

(composition and words by Yishai Ribo)

קול דודי דופק, פתחו לי בני
הגיע זמן גאולתכם ולצרותכם אמרתי
די

ובאתי לבשר, שלא תבכי יותר רחל
מרחים את המשיח, יותר מכל אבקת
רוכל

שלום לך דודי, הצח **והאדמון**
שפוך חמתך על אבנים, והשב לביצרון
ברחמים, כי לרחמיך אין זיכרון שיכיל
את כל הנתונים

קול דודי הנה זה בא, ככה מספרים
להסיר את כל הרע, ואת קרננו להרים
מתוך תהומות עפר,
ולהקיץ נרדמים עם תרועת שופר

קול דודי הנה זה בא,
כך פשטה לה השמועה
וכל תינוק שנשבה, קיבל את הנבואה
אז בוא נצא לקראתו, בתופים ועוגב
שירו לו זמרו לו אשרי העם, שה' אלוקיו

ואז יפוח היום, והשקר יתאדה
אז יצאו במחול, כל איילות השדה
וידלגו על ההרים, ולא מחמת אימת
השועלים

ומחגווי הסלע, יזרמו מים חיים
בן סתרי המדרגה, להשקות שושנת
העמקים,
ולהקים משכן, שיסיר את סבלותינו
מכאן